კვირა, 3 ივნისი 1928 წ. № 155 წელიწადი მეხუთე ფასი 15 კაპ.

ტარტაროზი

სიმართლე თავის-თავზე

— ამხანაგო გამგე, თქვენს ცხენს თავი არა აქვს!
— არა უშავს, უთავოდაც კი ვუძღვები საქმეს, — შახმატს კარგად ვთამაშობ!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„თვითკრიტიკის ქარცეცხლში"

— წკრრრრრ! — გაისმა ზარი.

— რას გვიბრძანებ ამხანაგო! — შემოვარდა დარაჯი.

— გიბრძანებ კი არა ის არ გინდა! — დაუყვირა დირექტორმა და რქის სათვალეებით შეკაზმული თვალები გადმოატრიალა. — არ იცი თვითკრიტიკის ლოზუნგი? აი, ამ წუთში გაათვითკრიტიკე შენი თავი:— რას ქვია ბრძანება! ეს ხომ ბიუროკრატიულ - ბურჟუაზიული გაწრაა! გამოდის რომ შენ ბურჟუაზიულ ჩვეულებებს იცავ.

— უკაცრავად...

— ხმა, კრინტი! ღრინი არ გამაგონო თორემ... ხომ იცი შემცირების დრო მოდის! რას მიქვია უკაცრავად? ესეც ხომ იმავე ბურჟუაზიულ პროდუქციაა. წადი ერთი ათიოდე სლოიკა და ნახევარი დიუჟინი მაწონი მომიტანე!

„სლოიკები" და მაწონი სულ რაღაც ორიოდე წუთში განიავდა.

— წკრრრრ!

— ინჟინერს დამიძახე!

შემოდის ინჟინერი.

— როგორ არის იმ ქარხნის აგების საქმე? მოხსენება შეადგინეთ ყრილობისათვის?

— დიახ, ინებეთ მოხსენება.

გამგე კითხვას შეუდგა.

„ასე რომ ქარხანა ცუდ ადგილას არის დაწყებული" — ეწერა მოხსენებაში.

— რას ქვია ცუდ ადგილას ეს არის ჯანსაღი თვითკრიტიკა? ამით ხომ მე და ჩემი ძველი ინჟინერი ვარდებით? — წითელი მელნით ამოშალა სიტყვა „ცუდი" და მის ადგილას „კარგი" ჩაწერა.

— „გამოწერილი ზოგიერთი მანქანები მეტად ცუდი ღირსების გამოდგა, ამიტომ სხვა სამეურნეო ორგანოებსაც უნდა ეცნობოს, რომ ხსენებულ ფირმას მოწყობილობა აღარ დაუკვეთონ"..

— ჰმ! ეს მანქანა ხომ მე გამოვიწერე უცხოეთიდან! მაშ აქაც მე ჩამიდენია შეცდომა თქვენის აზრით არა?

— არ ვიცი, ასე კია და!

— კარგით, თუ ღმერთი გწამთ...—

ტექსტი ასე გადასწორდა:

„გამოწერილი მანქანები მეტად კარგი ღირსების გამოდგა. ამიტომ სხვა სამეურნეო ორგანოებსაც უნდა ეცნობოს, რომ ხსენებულ ფირმას მოწყობილობა ყველამ დაუკვეთოს".

„ქარხნის ხარჯთაღრიცხვა ხუთჯერ შესდგა და დამტკიცდა და შესწორება (გადიდების მხრივ) კიდევ არის მოსალოდნელი. განსაკუთრებულ ყურადღებას იქცევს საამშენებლო მასალის სიძვირე და უვარგისობა".

ეს ადგილი ასე შესწორდა:

„ქარხნის ხარჯთაღრიცხვა ერთჯერ შესდგა და დამტკიცდა და შესწორება (გადიდების მხრივ) კიდევ არ არის მოსალოდნელი. განსაკუთრებულ ყურადღებას იქცევს საამშენებლო მასალის სიაფე და ვარგისიანობა".

— თქვენ როგორც გეტყობათ, კარგათ არ გესმით თვითკრიტიკის მნიშვნელობა. — მიუბრუნდა გაჯავრებული დირექტორი ინჟინერს, — ეს არც არის გასაკვირი, რადგანაც ახალი ინჟინერი ხართ.

— რა მოგახსენოთ, მე პირადათ სინამდვილე დავწერე და სხვა თქვენ იცით.

ინჟინერი გავიდა. ორიოდე დღის შემდეგ იგი დაშორებულ რაიონში გადაიყვანა დირექტორმა.

„ამით მოგახსენებთ, რომ ჩვენი დირექტორი მეტის მეტად გაბიუროკრატდა"..

ასე იწყებოდა რომელიღაც საქმისმწარმოებლის განცხადება ადგილკომის და კომუჯრედის სახელზე.

ადგილკომმა, რაღაც ეშმაკად ის განცხადება დირექტორს გადასცა.

გადაცემას, უბადრუკ საქმისმწარმოებლის დათხოვნის გარდა მოჰყვა შემდეგი კატეგორიული განცხადება:

„ამით ცხადდება ყველა თანამშრომელთა (მათ შორის საქმის-მწარმოებელთა, დარაჯთა, დამლაგებელთა, შიკრიკთა და სხვათა) საყურადღებოთ, რომ ჯანსაღ თვით კრიტიკის გატარების მიზნით, ყოველგვარი განცხადება, ან საჩივარი ჩვენი დაწესებულების შესახებ უნდა წარუდგინოს დირექტორს".

ტერსიტი.

„თვითკრიტიკა" სარკის წინ

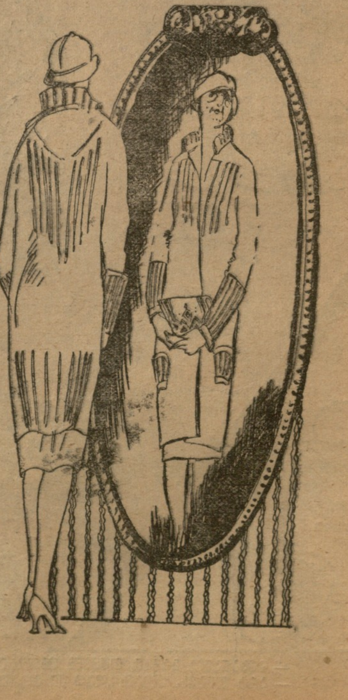

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„სული წმიდის“ გადმოსვლა

გატეხილი კოკა

— ეხლა რაღა გვეშველება! ხომ სიმშილით ამოვწყდით! სიმშილს თავი გაანებე, სირცხვილით საღდა გამოვყო თავი?

— რა მოხდა ქალო! რა გაშფოთებს, თითქოს კოკა გაეტეხოთ წყალზედ!

— როგორ თუ რა მოხდა! ქაფტრესტის თავმჯდომარე შენ არ იყავი განა?

— მე ვიყავი.

— დღეს გაზეთი წაიკითხე?

— წავიკითხე.

— გიორგი სტურუას წერილი ნახე?

— ვნახე.

— მერე?

— მერე რა?

— როგორ თუ მერე რა? მთლანგვე ლობაში განა შენ არ გდებენ ბრალსა?

— მე მდებენ.

— ტყავტრესტის თავმჯდომარეობიდან შენ არ დაგითხოვეს?

— დამითხოვეს.

— პარტიიდანაც ხომ გამოგაბრძანეს?

— გამომაბრძანეს. რა ვუყოთ მერე!

— როგორ თუ რა ვუყოთ? რიღათი აპირებ ეხლა ცხოვრებასა? თუ ციხეშიაც ჩაგაბრძანეს მერე ნახე სეირი. რომ გეუბნებოდი, ცოტა მაინც შემოინახე და სულ ერთბაშად ნუ ფლანგავ მეთქი, რატომ არ მიგონებდი?

— შენ ჩემო ქალო ჯავრი ნურაფრისა გაქვს!

— რა ვქნა! ეს დალოცვილი შვილი როგორ ლაპარაკობს, თითქოს მუშკოპის საწყობები ამის ხელში იყვესო.

— შენ არ იცი, ქალო! ჩემი საქმე ეხლა უფრო უკეთესად არის, ვიდრე უწინ.

— პირველი აპრილი ხომ არ არის ეგეთ ამბებს რომ მელაპარაკები?

— რათა ჩემო კარგო? გახსოვს 1922—23 წელში ხომ ყლაპტრესტის თავმჯდომარეთ ვიყავი?

— როგორ არ მახსოვს!

— მაშინაც ხომ დამბრალდა მთლან გველობა? გახსოვს რა ამბავი იყო გაზეთებში?

— მერე?

— მაშინაც ხომ დამითხოვეს ტრესტიდან?

— მახსოვს.

— პარტიიდანაც ხომ დამითხოვეს?

— მახსოვს.

— თუ გახსოვს, მა რაღას წიწმატობ ეხლა? მე მაშინ ისე გავძვერ-გამოვძვერი და ჩავახლაფორთე, რომ პარტიის წევრობაც დავიბრუნე და ყლაპტრესტის მაგიერ ქაფტრესტის თავმჯდომარეობა მივიღე.

— მაგითი რა გინდა სთქვა?

— ბატისტვინა ნუხარ! მიხვდი რის თქმაც მინდა!

— ჰო! მასუკან ქვეყანა კი არაა გადაბრუნებულა! მაშინაც ეს ხელისუფლება იყო და ეხლაც რაღა დამიდგება წინა? ტრესტები აღარ არის თუ? ან იქნებ მოსპობილია გამგეობა და მისი თავმჯდომარეობა? შენც არ მომიკვდე. ან იქნებ გგონია მე მაშინ ნაკლები მქონდა გაფლანგული, ვიდრე ეხლა? მაგრამ ვენაცვალე ჩემ ბედსა! მე ისევ იმისი იმედი მაქვს. წარსულ გამოცდილებაც იმაში მარწმუნებს, რომ ხვალ ან ზეგ პარტიის წევრიც გავხდები ისევ და რომელიმე ახალ ტრესტში ვიქნები თავმჯდომარედ. ღვინის ტრესტის აყალ-მაყალის შემდეგ არც მთავრობა გამოცვლილა და არც მე გამოვცვლილვარ. მაშ ჩემთან დამოკიდებულება რაღაზე გამოიცვლება?

— შენ იცი ჩემო კაცო, მე მგონი მართალს ამბობ.

— როგორ! იქნება იქვე გეპარება! მე ყოველ საათშიაც ველი, რომ მიმიპატიჟებენ პარტიაშიც და რომელიმე ახალ ტრესტშიაც.

როცა ცოლ-ქმარი ამ ლაპარაკში იყო, კარებზე კაკუნი გაისმა.

— აგერ კიდევაც გკითხულობენ მე მგონი...

— აკი გითხარი, ქალო!.. დიაღ, მე გახლავარ!.. მობრძანდით!... რომელ, რომელ ტრესტში მიბარებენ?. ციხეში?.. სისხლის სამართლის მილიციაში!?! ჰმ! ეს რაღაც გაუგებრობაა! უკანონობაა! ჩემო ქალო, მე წავყვები ცოტა ხნით, რომ გამოვარკვიო ეს სამწუხარო გაუგებრობა. ცოტა არ იყოს ვერ გამიგია:

— ნუ თუ კოკა წყალს აღარ მოიტანს?

გატყდა კოკა, წყალი აღარ მოაქვს.

ნადირი.

ვირი ერთა ლიგაში

— რა ვქნა და ვის შევჩივლო ჩემი დარდი? — ფიქრობდა ვირი და კითხვა-კითხვით დადიოდა ქუჩებში.

ერთმა დაარიგა:

— შენს საქმეს თუ უშველის ერთა ლიგა, თუ არა და სხვა საშველი არა გაქვსო.

როგორც დაარიგა, ვირიც ისე მოიქცა.

ერთ დღეს მივიდა ერთა ლიგაში, მოწიწებით თავი დაუკრა თავმჯდომარეს და მოახსენა:

— როგორც გავიგე, თქვენზე ძლიერი მთელ დედამიწის ზურგზე არავინა ყოფილა და ჩემი თხოვნის ასრულებაც მხოლოდ თქვენ შეგიძლიათ...

— რაშია საქმე, რა გაგიჭირდა? სთქვი და შეგისრულებ. ქვეყანაზე ისეთი საქმე არაფერია, რომ ერთა ლიგას არ შეეძლოს მისი შესრულება. — დაიმედა თავმჯდომარემ და სულგანაბული მოემზადა საჩივრის მოსასმენად.

— საქმე იმაში გახლავთ, დიდო ბატონო, რომ ხალხი დიდ შეურაცყოფას მაყენებს, რომლის ატანა აღარ შემიძლია; მეც ცოცხალი არსება ვარ და მაქვს თავმოყვარეობა.

— რაში გამოიხატება ეგ შეურაცყოფა?

— იმაში გამოიხატება, რომ როდესაც ერთი რომელიმე ადამიანი რაიმე სისულელეს ჩაიდენს, მეორე მიმართავს: შე ვირო. და აბა, თქვენ თვითონ ბრძანეთ, განა ეს ჩემთვის საწყენი არ არის? რაღა ჩემი სახელი ამოიჩემეს და თავს აღარ მანებებენ?!. ჩემი თხოვნა ის არის, რომ დაუშალოთ ადამიანებს ჩემი სახელის წვრამარა ხსენება.

— ამის შესრულება მართლაც, რომ ძნელია, რადგან ხალხი ასეთ გამოთქმას ძველადანვე შეჩვეულია და ეხლა ძნელია გადაჩვევა. გამოსავალი გზა ერთია მხოლოდ: ვადათ მოგიცია შვიდი კვირა, შვიდი დღე და შვიდი საათი. ამ ხნის განმავლობაში იარე და ეძებე ყველგან შენზე უფრო მოსულელო და უტვინო არსება და თუ ასეთს იპოვი, შენი თხოვნა დაკმაყოფილებული იქნება.

შვიდი კვირის განმავლობაში ვირმა თითქმის მთელი ქვეყანა შემოიარა, მაგრამ ვერსად ვერავინ იპოვა ისეთი, როგორსაც ეძებდა. უკანასკნელად ეწვია ლონდონს, სადაც რამდენიმე დღე დარჩა და შემდეგ გახარებული გაეშურა ერთა ლიგისაკენ.

— რა ჰქენი, იპოვე თუ არა? — ჰკითხა თავმჯდომარემ.

— ვიპოვე ბატონო!—შესძახა გახარებულმა.

—ვინ არის?

— ჩემბერლენს ეძახიან, ჩემო ბატონო!

თავმჯდომარე გაბრაზდა, თან შიშის კანკალმა აიტანა:

— როგორ გაბედე შენ მაგის თქმა!? ვინ მოგცა მაგის უფლება!? და თუ ეხლავ არ დამიმტკიცებ ჩემბერლენის უტვინობას, აქედან ცოცხალი ვერ წახვალ.

ეხლავე მოგახსენებთ და დაგარწმუნებთ ჩემს სიმართლეში.—მიუგო ვირმა და დაიწყო:.

— როგორც სარწმუნო წყაროებიდან გავიგე, ჩემბერლენი საბჭოთა კავშირის დაუნდობელი მტერი ყოფილა და ეხლა მის წინაამდეგ საომრადაც ემზადება. და აბა, ეხლა თქვენ მიბრძანეთ, განა ჩემზე უტვინო არ არის ჩემბერლენი, რომელსაც ისიც კი არ ესმის თუ რა მოჰყვება ამ ომს?

თავმჯდომარე ჩაფიქრდა, ჭკუაში დაუჯდა ვირის აზრი, მაგრამ არ გაუმხილა.

— ყველაფერი ეგ სისულელეა, — უთხრა თავმჯდომარემ, — შენ მაგისათვის სიკვდილის ღირსი იყავი, მაგრამ, შენ როგორც დაჩაგრული და ერთა ლიგა კიდევ როგორც დაჩაგრულების მფარველი, მიპატიებია სასჯელი. და რადგან არ მინდა უკმაყოფილო გაგიშვა, შენს თხოვნას ვაკმაყოფილებ, — ამიერიდან შენს სახელს ცუდათ ველარავინ მოიხსენიებს. ვირმა თავმჯდომარეს მდაბლად თავი დაუკარა და კარებში რომ გამოდიოდა გაეცინა.

— რას იცინი? — ჰკითხა თავმჯდომარემ.

— იმაზე ვიცინი ბატონო, რომ შენ ჩემბერლენზე უარესად უტვინო ყოფილხარ, რადგან გჯერა, რომ შენი გადაწყვეტილება სისრულეში იქნება მოყვანილი.

ვ. თავფქვილაძე.

ქალი:—დავბრუნდეთ! აქ ხულიგნებმა იცის... ნუ თუ არ გეშინია;
ვაჟი:—რისი უნდა მეშინოდეს?! ისეთი გაქცევა ვიცი, რომ მწევარიც ვერ დამეწევა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წერილი მამას

მამაჩემო წერილს მოგწერ
დიდი ხნიდან უნახავი,
(თუმცა არა ვარ ისეთი დით
წინათ ვიყავ სანახავი).
ისე გავხდი, ვერვინ მცნობს,
დამიმჭლევდა თანაც სახე,
მას შემდეგ რაც ჩვენმა გამგემ
მომიმზადა რკინის მახე.
ეუბნება: — ხომ გაიგე
ინსპექცია რომ გახურდა!
შეამცირეს ყველგან ხარჯი
და პრესაც კი ახმაურდა;
მხარი უნდა დავუჭიროთ,
არ ღირს მასთან ლაპარაკი,
ყოველგვარი ხარჯის აგრე
შემცირება მოხდა რაკი.
„დაგითხოვოთ უნდა, ძმაო,
თუმცა შენზე გვჭირს „ერთგულება“
მაგრამ სადმე რომ მოგაწყოთ,
კარგი არსად გვეგულება.
ისე დღესვე დაგიმზადებ
სამსახურის წერილს ბლომად;
მოწმობასაც ისეთს მოგცემ
რომ გევარგოს ის დიპლომათ“.
ეს მითხრა და ხელში უცებ
მოიმარჯვა კალმის ტარი,
ერთ ნაცნობთან მიმიწერა
„საუცხოვო“ მან უსტარი.
ასე სწერდა: „ამის მომტანს
„შეუყენე ჩემთან წყალი“
შენთან ვგზავნი, აცდევინე,
აიმედე ღმერთ-გამწყრალი,
თორემ საქმე გართულდება
და ატყდება საჩივარი.
გამიგებენ თუ რად ამ კაცს
სამსახურზე უთხარ უარი,
ჩაერევა ინსპექცია
შეიქნება მიმოწერა
და ამ კაცის, შეიძლება
მე შევიქნე ბედის წერა.

—:—

აღარ მახსოვს რა უთხარი,
ნურცა მომთხოვ გაგიმარტო.
თუ რად გამგემ ადგილიდან
დამითხოვა მხოლოდ მარტო.
მხოლოდ ვიცი გამგეს ვსძულდი,
დასათხოვათ ვყავდი მე მზად
და ამისთვის ინსპექცია
მოიყვანა მან მიზეზათ.
არაფერში გამომადგა,
მამაჩემო, ეს „კვაჭობა“,
ამ ხელობით ჩვენმა გამგემ
თითქმის ბევრად წამაჯობა.
გამიკეთა იმკილები,
გამიჩინა თავშიც რეტი,
უადგილოთ ვხეტიალობ
წელიწადზე არის მეტი,
ეხლა ისღა დამრჩენია:
უნდა ვსთხოვო სხვა-სხვა პირებს
თორემ გამგე არ ასრულებს,
დათხოვნის დროს დანაპირებს,
და არც ჩემთვის „არ სცალია“
ჩემთვის თავსაც არ შეიფხანს;
„ხვალე-ხვალეს“ ლაპარაკით
მაცდევინებს ვიცი დიდხანს.

ტრისტანი.

„განიარაღება“

— ჩავქოლოთ... ეს ბიუროკრატია — მავნე ელემენტი!

ტარტაროზი: — რომელი თქვენგანი განწმენდილი ხართ მზგავს ცოდვებისაგან, პირველად მან ესროლეთ ქვა!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„მოკლე ანკეტა“

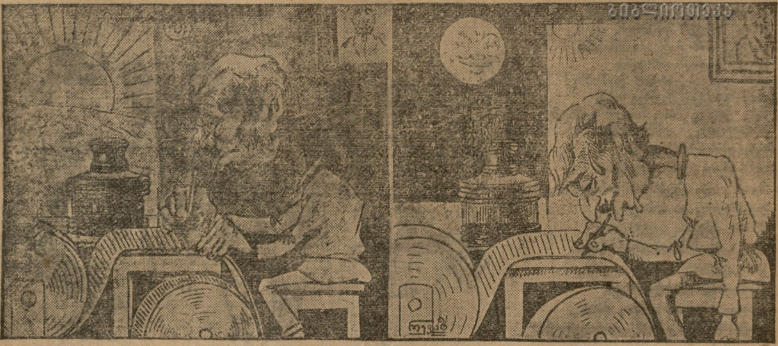

— მზე ეხლა ამოვიდა; მგონი საღამომდე მოვასწრო ანკეტის შევსება.

— მადლობა ღმერთს, მთვარის ამოსვლისას ნახევრამდე მგონი შევავსე ანკეტა!

„ორგანიზატორი“

უბრალო კაცი არ გეგონოთ სილიბისტრო კიტრაძე. მთელ ქალაქში ძნელათ რომ მოინახოს სხვა ასეთივე აქტიური და ორგანიზატორი კაცი (ამ სიტყვის ნამდვილი მნიშვნელობით, როგორც თვითონ კიტრაძე იტყვის ხოლმე).

ყველა ეს ზემოთ ჩამოთვლილი დადებითი მხარეები რომ არ ჰქონოდა კიტრაძეს, არც ისე წაიწევდა წინ სამსახურში.

— ნიჭიერი კაცია! — იტყოდენ ხოლმე კიტრაძეზე მისი თანამშრომლები და მართლაც ეს ასე იყო. მის ორგანიზაციულ მუშაობას ისეთი მტკიცე და დაკვრითი ხასიათი ჰქონდა, რომ მის ფრთხილ და წინ დახედულ თანამშრომლებს, ცოტა არ იყოს, ეშინოდათ კიტრაძის ფანტაზიების, და ეს იყო მიზეზი, რომ იგი გადაიყვანეს ნელ და ჩუმ „იდეოლოგიურ სამუშაოზე“.

მაგრამ კიტრაძის ენერგია არც აქ შენელდა.

მან შემოიღო თავის ახალ დარგში ათასგვარი ახალ-ახალი წამოწყებანი, ძველ წესებს დაწესებულებაში გაუქმებას უპირებდა, შეიმუშავა სააგიტაციო ახალი ნორმები და ინსტრუქციები და აპირებდა სოფლად პროპაგანდის მიზნების განსახორციელებლად ესარგებლა სააგარაკო სეზონით, მაგრამ ეს ყველა მისი განზრახვები თანამშრომლებმა თავისებურათ ახსნეს და რომ კიტრაძის უსაზღვრო ენერგიას ცოტა შენელება დამჩნეოდა, მას დააკისრეს დაწესებულებაში მხოლოდ ჯამაგირის სიებზე ხელის მოწერა.

ცხადზე უცხადესია, რომ ამ გარემოებამ დიდი გავლენა მოახდინა კიტრაძის შეუნელებელ ენერგიაზე და რომ უფრო დამოუკიდებლათ ემუშავა და თავის ფანტაზიას მეტი გასაქანი მისცემოდა, კიტრაძემ ისარგებლა ცოლის სოფელში წასვლით და გადასწყვიტა თავის გამოცდილების და ენერგიის მთელი მარაგი ოჯახის ალორძინებას მოახმაროს.

ოჯახური წესების ახლოთ გაცნობამ კიტრაძე განცვიფრებაში მოიყვანა.

არავითარი გეგმიანი მუშაობა არ სწარმოებდა ოჯახში, რაციონალიზაციაზე ხომ სულ ზედმეტი იყო ლაპარაკი, სტიქია და ანარქია სუფევდა ირგვლივ, უბრალო, ავეჯეულის (ინვენტარის) სიაც კი არსად სჩანდა.

კიტრაძე პირველ დღიდანვე შეუდგა გაცხოველებულ მუშაობას. გადანუმრა ავეჯეული, შეადგინა საინვენტარო სია (ძაღლი, კატა, გოჭი და სამი ვარია „ცოცხალ ინვენტარის“ სიაში შეიტანა), დახაზა ბინის გეგმა და განუსაზღვრა ავეჯეულს ადგილები, სამსახურის ვადა და ამორტიზაცია.

კედელზე გაკრული დიაგრამები ნათლად აჩვენებდნენ ოჯახის მთელ სამეურნეო-ეკონომიურ ძალას და სტრუქტურას. გრაფიკებში განაწილებული იყო ოჯახის ყველა წევრების ფუნქციები (კატის მოვალეობაც კი იყო შეტანილი).

— მე ბიუროკრატობას ვერავინ დამწამებს, — ამბობდა ხშირათ კიტრაძე — ოჯახის ფეხზე დასაყენებლათ და სათანადო კალაპოტში ჩასაგდებათ ჯერ კიდევ უამრავ საშუალებებს მივმართავ. წარმომიდგენია როგორ გაუხარდება ჩემს მეუღლეს, როდესაც დაინახავს ოჯახის წესების გარდაქმნას! — ამბობდა და თან ხაზავდა თამრიკოს (კიტრაძის უფროსი ქალიშვილი გახლავთ) ზნე ჩვეულების ყოველდღიურ ცნობარს, რომელიც საწოლ ოთახის უკანა კედლის მთელ სიგრძე სიგანეზე იყო გაკრული და თბილისის სადგურის ბაქანზე გაკრულ მატარებლების მიმოსვლის ნუსხას უფრო გავდა.

გარდაუქმნელი რომ არაფერი დარჩა, კიტრაძე შეუდგა ოჯახში რეფორმების შემოღების გეგმის განხორციელებას, მაგრამ პირველ პრაქტიკულ ნაბიჯის გადადგმაზე ის პირისპირ შეეჯახა მოსამსახურე ქალის, ორივე ქალიშვილის და კატის ჩამორჩენილობას და ინერტობას.

— გამიგონე ნინო — (ეუბნებოდა იგი მოსამსახურე ქალს), — თუ მართლა ჩვენ გვწადიან საოჯახო მეურნეობის გაუმჯობესება, უნდა გაურბოდეთ ძველ და დახავსებულ ჩვეულებებს. რატომ გინდათ რომ აუცილებლათ პურის სასყიდლათ ორმოცი კაპეიკის ორდერი გამოგიწეროათ?

— მუდამ ორი აბაზის გვიყიდნია და დღეს რატომ უნდა ვიყიდოთ მეტის ან ნაკლების — წაიბუტბუტებდა „გამოჩერჩეტებული“ ნინო. — მართალია, მაგრამ ხომ შეიძლება, რომ დღეს საბაზრო ფასები დაწეული იყოს, ახალ მოსავალს კაი პირი უჩანს, ფქვილის მრეწველობა ახალ ბიუჯეტზე გადავიდა და საერთოთ თქვენ ხომ გაცნობილი ხართ ინდექსს.....

— დაცნობილი ვარ!.. ვისხდეთ უპუროთ! — მოუჭრიდა სიტყვას ნინო და გაბრუნდებოდა. კიტრაძის უნცროსი ქალი მცირეწლოვანობის გამო არავითარ ანგარიშს არ უწევდა ნუსხებს, დიაგრამებს, გრაფიკებს და გეგმიან მუშაობას. კატა მთლათ აფე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

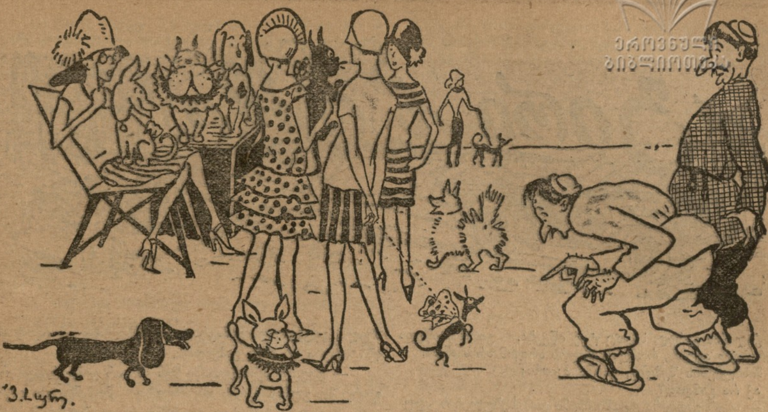

სოფლელი (სოფლელს): — ერთი ამათ შეხედე! სანადიროთ მიდიან ძაღლებით და თოფი კი არ მიაქვთ!

მეორე: ეჰ, შენ რა იცი, ესენი აქ ნადირობენ პროსპექტზე და თოფის მაგიერობას თვალები ასრულებს.

რებაცია საწარმოვო პროგრამას—ხან რძეს მიაგნებდა და ხან ხორცს გაიტაცებდა, ამის გამო კიტრაძემ ბუხჰალტერიაში ერთ წიგნს „მოვლანგველების და მტაცებლების ანგარიში“ უწოდა. „სხვადასხვა პირებს“—მეწვანილეს, მერძევეს და ყასაბს კიტრაძის მიერ დანიშნულ დროზე ვერ მოჰქონდათ სანოვაგე და რომ მათთვის „ჰკუა ესწავლებია“, კიტრაძე დაგვიანებით ან ადრე მოტანილ სანოვაგეს არ იღებდა და თანდათანობით ეს „სხვადასხვა პირები“ გაიფანტნენ.

„ახალი ტიპის პრიმუსის“ გაკეთებამ და კარტოფილის გასაფცქვნელ მანქანის ასამოძრავებლათ ფეხისადგილის წყლის ენერგიის გამოყენებამ სასურველი შედეგი ვერ გამოიღო.

ნინომ მოუხშირა „დეზერტირკაზე„ სიარულს, ჰყიდდა ნაქურდალს და შეძენილ ფულით ჩუმათ საჭმელს ყიდულობდა; უნცროსი ქალი და კატა დაჟინებით მოითხოვდნენ რძეს, თვითონ კიტრაძე. სიმშილით გამოწვეულ სისუსტისაგან, ვეღარ ებრძოდა ოჯახის წევრების „ჩამორჩენილობას“.

— პატარა ხანს კიდევ მოითმინეთ და ყველაფერი გამოსწორდება; ამ დღეებში დავამთავრებ ყავის მარცვლების საფქვავ მანქანის გაკეთებას, რომლის ასამუშავებლად კარებების ღალება-დახურვით გამოწვეულ ენერგიით ვისარგებლებთ!—ამბობდა გაბედული რეფორმატორი, მაგრამ ბედმა აქაც უმტყუნა.

— ღმერთო ჩემო! — წამოიძახა ოჯახში მომხდარ ცვლილების დანახვაზე სოფლიდან დაბრუნებულმა დიასახლისმა და სილიბისტრო კიტრაძის მთელი თვის დაუღალავ შრომით დამყარებული „წესრიგი“ ორ წუთში დაარღვია. დიაგრამები, გრაფიკები, გეგმები, საბუხჰალტრო წიგნები და რეფორმის მთელი მასალი იმ დღესვე გადატანილ იქნა სარდაფში და მეორე დღიდან მთელი ოჯახი ისევ ძველ „დახავსებულ“ კალაპოტში ჩადგა, მაგრამ მაინც ამ კერძო შემთხვევაში მომხდარ მარცხმა არ შეუნელა სილიბისტროს ორგანიზატორული ენერგია და ამბობენ, რომ იგი ეხლა დიდ „შრომას“ შეუდგა, ამზადებს საოჯახო მეურნეობის რაციონალიზაციის თეზისებს მსოფლიო მასშტაბით.

გამოცდილი კაცია სილიბისტრო კიტრაძე და ვიმედოვნებთ, რომ ამ უდიდეს წამოწყებაშიც „გაიმარჯვებს“.

ჭინკა.

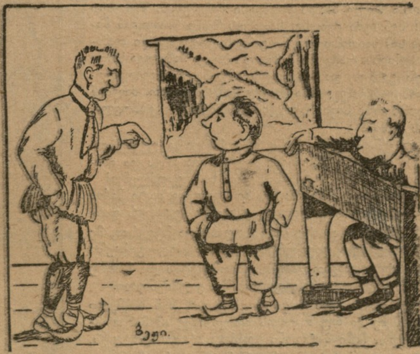

მასწავლებელი: — შენ გქონდა ხუთი ვაშლი. ორი ვაშლი მე გთხოვე. რამდენი დაგრჩა შენ?

მოწაფე: ხუთი ვაშლი დამრჩა.

— როგორ?!

— როგორ და, — ორი ვაშლი კი მთხოვე, მაგრამ არ მოგეცი და ისევ ხუთი დამრჩა.

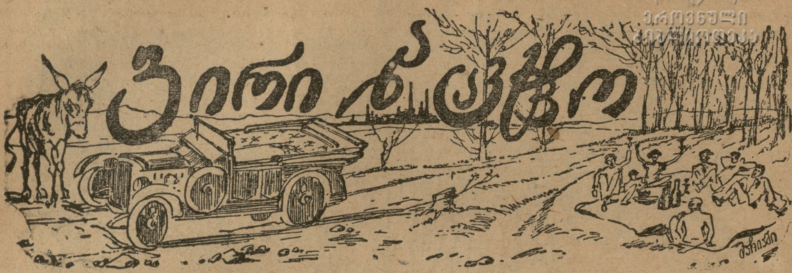

ქალაქის გარედ, სადაც ტყე იწყება, ვირი წააწყდა გაჩერებულ ავტოს, რომლის ახლოს არავინ არ სჩანდა.

მისალმების შემდეგ, ვირმა ჰკითხა:

აქ რა გინდათ?

— აგერ გადაღმა ტყეში ჩვენი დაწესებულების „ტუზი" მოსამსახურეები ქეიფობენ თავიანთი ამქრებით და იმათ ველოდები.

— რა ბედნიერი ხარ, ჩემო კარგო! ეჰხ, ჩემი სიცოცხლეც სიცოცხლეა და შენიც?!

— ჰმ! შე რა იცი, მეგობარო! პირიქით, შენ ჩემზე უფრო ბედნიერი ხარ!

— ვირი და ბედნიერება ჯერ არავის უთქვამს!—ამოოხრით სთქვა ვირმა.

— შენ იცი თუ არა, რომ მე შენზე უფრო ვირი ვარ? შენი ვირობა ჩემს ვირობასთან შედარებით არაფერიც არ არის!—შეედავა ვირს ავტო.

— რას ამბობ შენ! რაც ნაგავია, ნახშირი თუ შეშა ყველა ჩემი გადასატანია; მერმე მომაჯდება ზურგს ჩემი მეტრუკი პატრონი და გინდა თუ არა, შეგიძლია თუ არა, უნდა ატარო. შენ კი...

— მე რა!? ეგერ რომ ხალხი ქეიფობს ისინი ყველა შენი თავებია და განა მათზე მეტი ნაგავი შეიძლება?!

— მე რომ ქალაქიდან დავბრუნდები დაღლილ-დაქანცული, ეზოში მთელ საათს ბავშვები მაჭენებენ. შენ კი...

— ჰმ! შენ ჩემი იკითხე. საღამოს შვიდ საათიდან ნაშუადღევის სამ საათამდე ჩვენი გამგის ცოლ-შვილი აღმა-დაღმა მარბენიებს. რამდენი ბებია და ბაბუა ჩამოუვა სოფლიდან ჩვენს გამგესა და მის ცოლს, იმდენჯერ თავმოგლეჯილი გავრბივარ სადგურში მათ წამოსაყვანათ. ძალიან მცხვენია გამზირზე სავსე ხურჯინ-ტომრებით გამოვლა, მაგრამ რას ვიზამ!

— რაც უნდა იყოს, შენი მდგომარეობა უკეთესია, შენ უკეთესი მოვლა გაქვს. ჩემი ნალები რა არის და იმასაც ვერ მიცვლის ჩემი პატრონი, ვირი ხარ, გაუძლებო!

— მოვლაზე თუ წავა საქმე, მე ყველზაე მეტი მაქვს სათქმელი. აი, ეხლა მაგალითად, ესენი ნაშუღამევს დაბრუნდებიან ქალაქში; გზაზე რაც ტალახი და მტვერია, მე უნდა განვლო ყველა. დავისვრები, მაგრამ როცა გარაჟში შემაგდებენ, ტუსაღსავით კარებს გამომიკეტენ და მეორე დილამდე იქ უნდა ვიყო უსუფთაობაში. გაუწმენდავი.

— ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, შენ საჭმელი არ გაწუხებს. მე კი თუ თვითონ არ ვიშოვე ამ მინდორველზე საზრდო, ჩემი პატრონი ყურსაც არ გაიბერტყავს.

სწორედ ეს არის საქმე. მაგ მხრივ პირდაპირ აუტანელია ჩემი მდგომარეობა. ბენზინს შოფერი იპარავს და ჰყიდის; მე კი ხშირად ხახამშრალი ვარ და ინერციით ვმოძრაობ. ჰო, წეღან შენ ნალებზე მელაპარაკებოდი მე უარეს დღეში ვარ. ახალ შინებს მხოლოდ რამდენიმე დღეს თუ გააჩერებს შოფერი; შემდეგ გამხდის, გაჰყიდის, ისევ ძველს, გაცვეთილს გამაკრავს, რომ ხელახლა მიიღოს ახალი შინები და ისევ გაჰყიდოს.

— ყოველ შემთხვევაში შენ ისე არ გამცირიბენ, როგორც მე. გუშინ ვერის დაღმართზე მოქანცული ვიყავი ფეხი წავიკარი ქვაზე და ვილრძნე. როცა პატრონმა დამინახა, რომ ვკოჭლობდი, შენს მტერს რაც მე მან მიყო.

კინოში

ქმარი (ცოლს): — მეხუთე ქმარი ვარ შენი და შვილი არც ჩემს ხელში არ გყოლია, საწყალ პლატონს, რომ შენ შეხვდენოდი დედინაცვლად, — ბედნიერი კაცი იქნებოდა!

— აბა მე გეტყვი შენ უკეთესს. ამას წინეთ ჩემს შოფერს არაყის ფული არ ჰქონდა. რა ექნა არ იცოდა. გადამალული ბენზინი და შინები ხომ არ გაიყიდებოდა ასე სახელდახელოთ? მოვიდა, შემიძვრა ქვეშ, განგებ გამიტეხა ერთი ვინტი, მერმე წავიდა და გასაკეთებლად ფული გამოიტანა სალაროდან. იმ ფულიდან ხუთი წილი მან ჩაიჯიბა და ერთი წილი კი შეკეთებას მოანდომა. ასეთ ხრიკებს ვინ მოსთვლის რამდენჯერ ჩაიდენს, მაგრამ რას გაუგებენ. იტყვის: „წამხდარიო“, მორჩა და გათავდა—ფული უნდა მისცეს, თორემ ფეხით მოგიწევს სამსახურიდან სახლში წაბრძანება. ამას კი არც ერთი ბიუროკრატი არ ხედავს, რა დარდი აქვს სახაზინო ფულების...

— ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, შენ არ გცემენ, —მე კი... ო, დღეს დილით როცა მაწონი მიმქონდა, პატრონმა ისე მძლავრად დამარტყა ჯოხი რომ კინაღამ ფეხი მომტეხა.

— შენ ფეხს ამბობ, და ერთი ჩემი იკითხე! ალბად გეცოდინება (მადლობა ღმერთს, ყოველდღე დადიხარ ქალაქის ქუჩებში და იცი შოფერების თავგასულობა, თუ რა ხალხია შოფერები).

ერთხელ (ეს იყო დაახლოებით სამი—ოთხი თვის წინედ), როცა გამგის ცოლი აბანოდან სახლში მივიყვანე, შემდეგ შოფერმა თავისი დედინაცვალის პირველი ქმრის ცოლი (აქ კარგად დაფიქრდი—თუ რა ყოფილა ის მისი), რომელიც სტუმრად იყო ქალაქში ჩამოსული, სადგურში წაიყვანა, (რასაკვირველია: ჩემს ზურგზე). როცა დაბრუნდა, თითქოს ვეცოდებით, ნელა მოდიოდა. უცებ უკანიდან მოესმა მეორე ავტოს ხმაური, რომ გზა მიეცა მისთვის ჩემმა შოფერმა იუკადრისა და უმატა სვლას; ბოლოს საქმე იქამდე მივიდა, რომ ჯიბრი შეიქმნა—რომელმა დაჯობოლო. ცოტა არ იყოს ჩემი შოფერი გადაკრული იყო და გამაქანა. ის წინ კი არ იხედებოდა, არამედ მეტოქე შოფერს შემოხედავდა ხშირად. უცბად დაეჯახა მოწაფეს. მილიციელის სტვენამ და ფეხმოტეხილ ბავშვის ყვირილმა, იგი (შოფერი) წინ მოახედია, მაგრამ როცა მიხვდა თავის დანაშაულობას, კიდევ უფრო გამაქანა, რომ მილიციელსა და მოგროვილ ხალხს არ დაეჭირათ. მართლაც, გავედით სამშვიდობოს და ეხლაც არ იციან, თუ ვინ ვიყავით ჩვენ. ის მოწაფე ეხლა ხშირად ხვდება ქუჩაში; ცალი ფეხი მოსჭრეს, ყავარჯენით დადის. (რა იცის, რომ ჩვენ ვიყავით, თორემ, მგონი, აგვათ…ქოს).

— მერე რა! ეს ხომ შენი ბრალი არ არის!? ამაში შოფერია დამნაშავე! — ანუგეშა ვირმა ავტო.

— კი, მაგრამ დედამისი მე მწყევლის. განა ეს ერთი შემთხვევაა! სწორედ გუშინწინ იყო ეს. სხვა ავტოსათვის რომ გაესწრო, შოფერმა ტრამვაის გადაუხვია და პირდაპირ ტრამვაის რკინის ბოძს დამაჯახა. სულელს ეგონა, რომ ბოძს მოვერეოდი. ორივე წინა თვლები და მოტორი დამიზიანდა. დღეს დილით გამომიყვანეს სახელოსნოდან. ერთი დღეც არ დამასვენეს და აქეთ გამომაქროლეს. ამის შემდეგ კიდევ იტყვი, რომ მე შენზე უფრო ბედნიერი ვარ? არა, ჩემო კეთილო, შენ უფრო ბედნიერი ხარ და ღმერთს ნუ სცოდებ საყვედურებით!

— კი, კარგ დღეში არც შენ არ ყოფილხარ, მაგრამ ის რად ღირს როცა ქუჩაში დარდიმანდულად მიცურავ, ჰბლავი და ყველა გზას გაძლევს. მე კი ყველას გზა უნდა დავუცალო! — მოსთქვამდა ვირი.

— იცი რა გითხრა, ჩემო მეგობარო! ათასჯერ უკეთესი არსებობა გვაქს შენ. ბლავილზე რომ საქმე იყოს შენს ყროყინს ჩემი ბლავილი მიუდგება?! მე ტრამვაის, როცა ის სდგას, წინ ვერ გავუსწრებ, არ მაქვს ამისი უფლება. შენ კი არხეინად შეგიძლია ჩაუარო და ყურადღებაც არ მიაქციო, კუდიც არ გააქნიო. მე კი, მინამ ტრამვაი არ ინებებს წაბრძანებას, უნდა ვიდგე ალაპის ჩოგანივით.

— აგაშენა ღმერთმა, კიდევ კარგი იმედი მომეცი,— ჩემზე დაღუპული სხვა თუ იყო, არ მეგონა; ჩემს ბედში ყოფილხარ; მე ვირი და შენ ავტო-ვირი. — უთხრა ვირმა და მხიარული ყროყინით თავის გზას გაუდგა.

ენუქი.

შეკითხვა შეკითხვაზე

მილიციელი (მთვრალი):—რა გაღრიალებს?! არ იცი, რომ ქუჩაში სიმღერა არ შეიძლება?!

— ვახ! ერთი ამას უყურეთ და! მე ერთი კაცი ვარ და ჩემთვის ვმღერი! აქ ვერა ხედავ, რომ მთელი ბატალიონი მოდის და სიმღერით ქუჩებს აყრუებს?!

ხუდადოვის ტყეში

ოჰ, სული მოვითქვი! აქ არის ჩემი პირველი ბედნიერების ამღორძინებელი ადგილი. აქ პრველად ამიხსნეს სიყვარული. და აქ ბევრი ღამეებიც გამითენებია. ამ ფერდობზე ჩემს საყვარელს ფეხი დაუცდებოდა ხოლმე და მუხლის თავები სულ დაღლეტილი აქვს. ამიტომ მიყვარს ხუდადოვის ტყე!

კვასი, ლატარიები — სათამაშოები არის, მაგრამ ყველა უპატენტო, უნაღოგოა. კვასი წყილსა და მალინა კამპეტისაგან კეთდება. სად არის ფინაგენტი? ჩემმა საყვარელმა ბევრი დალია და მგონი კიდეც აწყინა. სხვათა შორის, ძალიან მიყვარს და შიმშილივით მომივლის მისი ნახვა. ვაი თუ ავათ გახდა... ვაი თუ... მაგრამ მე ასეთი იღბალი მაქვს—ყველა ჩემს ხელში წახდება!...

რა მიწას მივცე თავი თუ ტარტაროზი ამობრძანდა ხუდადოვის ტყეში? სხვისი კი არ მეშინია;

ერთი რომ დაიყვიროს, ათასი „შეყვარებული“ კისერტეხით წამოვარდება და თავს უშველის, რომ ცუდ რამეზე არ შემოესწრონ.

ტარტაროზის მეშინია, თორემ მილიციელი აქ ერთხელაც არ გაივლის.

მეხი-მეხაძე.

ხმელეთ ს მატროსები

(ქუთაისი)

„რაბის“-თან შესდგა კოლექტივი მუსიკანტების,
რა კი გავიგე მე ეს შენმა ტარტაროზკომ,
გაცნობებ: მათმა კოლექტივმა მიიღო ერთხმად,
რათა ატარონ ყველამ ნიშნათ მატროსის ფორმა.

—:—

თვით მაესტრო კი კაპიტანის ნიშნით მოირთო.
როცა გიგზავნი ტარტაროზჯან ამ მოკლე ნობათს,
შევყურებ იმათ, მართლაც არის სამაგალითო
მატროსებს ვხედავ და ვერ ვამჩნევ ჯერ კიდევ ხო-
მალდს!

—:—

მათ „იჯარით“ აქვთ აღებული მკვდრების დამარხვა;
(რა საამოა იმ პროცესში მათი დანახვა!)
ერხელ მოხუცი ერთ იმათგანს შესთხოვდა ხვეწნით
(ორხის ქილები მას მოერთო მოვერცხლილ ძეწკვით):

:

შვილთან მივდივარ ადესაში... სიკეთე ჰქენით,
იქ ბათომიდგან როდის გავალ, მასწავლეთ, გემით?—
და იმ მატროსმა სირცხვილისაგან თავი დახარა,
ვერ მოითმინა და ერთბაშათ გადიხარხარა.

:

იგრძნო მოხუცმა რას შესთხოვდა და მერე ვისა?!
გაიგო კი რომ მატროსია ის ხმელეთისა.
„ვაი თქვენს პატრონს“ სთქვა და წამსვე გაუდგა
შარას
გულში მოხუცი უწოდებდა მათ მეტიჩარას.

შაკო.

თავდაცვისათვის

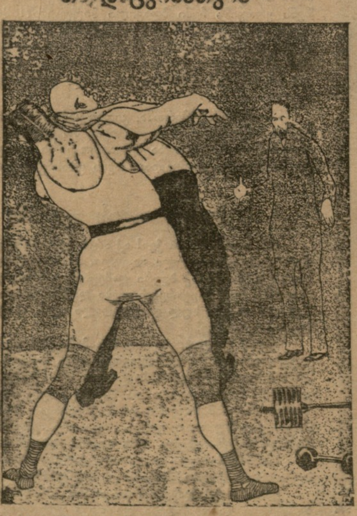

— რას შვრები, კაცო აქ?!

— რას ვშვრები და, ჭიდაობას მასწავლის ეს მოჭიდავე. ჩხუბის დროს ყოველთვის ცოლი მერევა და მაქცევს; ეგებ აწი მაინც გაუმკლავდე, თორემ....

მოსტყუება

კოწია აღელვებული შევარდა სამილიციო კომისარიატში და განაცხადა, სახაზინო ფულისა და დოკუმენტების დაკარგვის შესახებ.

სასწრაფოდ შეუდგენ ოქმის შედგენას:

— თქვენი სახელი და გვარი!...

— კოწია ქაიხოსროვიჩ მურწავა...

— პროფესია და თანამდებობა!...

— მოსამსახური..; გამგე;;;

— დაკარგული ფულის რაოდენობა!...

— რვას... არა, ცხრაასი მანეთი!

— სად დაგეკარგათ!...

— ტრამვაიში;;;

— ვინ ამოგაცალათ!...

— მგონი ჯიბგირმა...

— დიდი იყო, თუ პატარა!..

— პატარა იყო!...

— გოგო იყო, თუ ბიჭი!...

— ბიჭი იყო, ბიჭი:. თვითონ მე დავინახე... კოწიას აებნა ჩვენება და დაიწყო უხეიროთ შმუშნი.

— ჰაპა! კარგი... შეგიძლიათ წაბრძანდეთ... თავისუფალი ბრძანდებით;;; ყველაფერი გამოიკვლევა! უთხრეს კოწიას, რომელიც გახარებული გამოვიდა კომისარიატიდან და სახლისაკენ გაუდგა გზას.

სახლში მისვლისთანავე ცოლს მიაძახა:

— თამრიკო, აი ეს სახაზინო ფული, — და პორტფელიდან მაგიდაზე ამოალაგა ჩერვონცების შეკვრა, — თითქოს დამეკარგა, ასე განვაცხადე მთავრობაში... გზა-კვალი დავუბნიე.. ხაზვივით შევგვრჩა! აწი ხომ აღარ მისაყვედურებ!?.

— ოი, შენ გენაცვალე, ჩემო მშვენიერო. შენისანა ქმარი მე ჯერ არასოდეს არ მყოლია; ბარემ ოთხი-ხუთი ქმარი გამომიცვლია, მაგრამ არც ერთიდანაც არ მახსოვს ასეთი თავგანწირვა.... გენაცვალე! — და ცოლი მოეხვია კოწიას.

მაგრამ ამ დროს კაკუნი მოისმა კარებზე და უცბად ოთახში შემოვიდენ სისხლის სამართლის მილიციის აგენტები.

კოწია არ დაიბნა.

— უკაცრავად ვარ, მაგრამ თურმე ეს ფული მეორე მხარეს პორტფელში მქონებია, და მე კი შეცდომაში შევიყვანეთ.

მაგრამ აგენტებმა მაინც არ დაუჯერეს ეს „გულაზდილობა“ და სამმართველოში წაიყვანეს.

—:—

კოწია ეხლა რუსთველის გამზირს სტკეპნის.

— შენ მოგეხვია ეშმაკები; რა მაინც და მაინც მაშინ მომეხვია. როცა ფული მაგიდაზე ეყარა! — ხშირად უსაყვედურებს ცოლს კოწია, რომელსაც არ გაუმართლდა იმკილი.

ძირულელი თალა.

„ხშირია შემთხვევა, როცა მღვდელსა და დიაკვანს სასაფლაოზე ჩხუბი მოსდით საკურთხის გაყოფაზე“.

მიცვალებული:—თუ თავს არ ვუშველე, ეს ოხრები მეორეჯერ მომკლავენ!

„მშვიდობიანობის ანგელოსი“ (ლიტვინოვს—საბჭოთა კავშირის წარმომადგენელს ჟენევაში ერთი ლიგის სესიაზე):—ძია, ხშვაგან ვერსად ვნახე და თუ თქვენშია უპატრონო ბავშთა თავშესაფარი,—წამიყვანე და მომათავსე შიგ!

უცხოური კარიკატურები

—ქალბატონო, თქვენი ქუდი მეფარება და საშუალებას არ მაძლევს სცენაზე წარმოდენას უყურო!

— მერე რა? იმ წარმოდგენის ყურებას ის არ სჯობია, რომ ჩემს ქუდს უცქიროთ?!

„პოლონეთში, ნიშნათ მთავრობისადმი პროტესტისა, ბევრი გაზეთები გამოვიდენ ცარიელ გვერდებით“.

პილსუდსკი:—როგორც იქნა გვეღირსა—არც ერთი გაზეთი ჩვენს წინაალმდეგ არაფერს არ ამბობს!

„იმ დროს, როდესაც ჩვენში ბევრია ყოველგვარი დარგის ექიმი,—სრულიად არ არიან კბილის ექიმები“. (ქრონიკიდან).

ავადმყოფი:—ეს რა მიყავი, რომ სალი კბილი ამომიღე?!.

ექიმი:—მადლობაც უნდა მითხრა! ჩემს შემდეგ რომ აგტკენოდა ეს კბილი, ვინღა ამოგიღებდა?!.

„საბჭოთა კავშირის ზოგ ქალაქებში მილიციონერებათ ქალებსაც ღებულობენ“.

— დეიდა, გაიქეცი, თორემ ხომ ხედავ—მთვრალი მოდის! თუ გიცნო, რომ ქალი ხარ, წასულია შენი საქმე!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ა ჯ ო ბ ა

— ნაციონალურ ყრილობაზე ქემალ-ფაშამ, თურმე, 36 საათი ილაპარაკა!

— მერე რა! მე გუშინ მოხსენებაზე 49 საათი ვილაპარაკე, რომ საჭიროა ნაკლები სიტყვები და მეტი საქმე!

ვ ი ნ ა რ ი ს?

ქვემო - ჭალა, გორის მაზრა

გამოვა თუ არა სახლიდან მიდის გაჩქარებით.

— სად მიდიხართ?

— პრეზიდიუმის სხდომა მაქვს!

გადის ცოტა დრო.

— სად მიდიხართ?

— ბიუროს სხდომა მაქვს.

კიდევ გადის დრო.

— სად მიდიხართ?

— პროფკოლექტივის სხდომა მაქვს.

ერთ დღეს გადაუკიდია პალტო და სდგას; ელოდება ვინმემ ჰკითხოს თუ სად მიდის.

— საით მიემგზავრებით?

— ლამისყანაში, — პოლიტცონის გამოცდები უნდა ჩავატარო.

ერთი სიტყვით, ყველაფერი რაც კი არის და არსებობს, — მის ხელში უნდა გამოიაროს, მაგრამ საქმე ის არის შედეგი როგორია?

ციკლონი.

„ლ ი დ ა“

იმ დღეს შენ ზაგსში იყავი ლიდა;
ლიდა შენ იმ დღეს სულ სხვას გაჰყევი.
შენი მიჯნური იქ ცრემლებს ღვრიდა;
ცრემლით ავავსე ვარაზის ხევი.

—:—

მოვკარი თვალი შენ ხელმოწერას!
ლიდა ძვირფასო, დღესაც არ მჯერა,
ვიცი მე წერა მაგრამ არ ვიცი
ეს ჯლაბნა იყო თუ ხელმოწერა.

—:—

ზაგსის კარებთან, ვილაც გოდებდა,
ალბათ სტიროდა ვინმე პაცანი.
შენ გამოხვედი პადრუგით და ქმრით,
გამოხვედი და ველარ მიცანი.

—:—

მოგჩერებოდი ლიდა! ლიდოჩკა!!
რად მომატყუე? რისთვის გამისხლტი
ვერ მივხვედრიყავ, დღესაც ვერ ვხვდები?
როგორც გაფრენილ არწივის ფრთები?!

—:—

ან სტატისტიკას რათ ვაბარებდი?
ან რათ ვისწავლე მე სამართალი, —
თუ კი შენ გვერდით ვერ გავივლიდი,
და არ ვიყავი შენთან მართალი?!

შილტონ.

კონტრა ანდი ტის სიმღერა

ჩემო კარგო კონტრაბანდო,
რაზედ მოგიწყენია?
ბათომი თუ არა გწყალობს, —
ბახმარო, ხომ ჩვენია!

აჭარიდან გურიისკენ
ხომ ავილეთ გეზია —
შეგვექმნა ოზურგეთში
ფართო ასპარეზია!

კონტრაბანდის ახლა იქ
არის „ახალშენია“
„ტავარის“ გასაღებაში
„დაჩნიკები“ გვშველიან.

დღეს იქ არვის აფიქრებს
არც ჩეკა, არც „ტამოჟნა“
„საქმის გაიმასქნებაც“,
ჩაქვზედ უფრო „ტამ მოჟნა“.

ელენემ უთხრა მაროს
თუ წახვიდე ბახმაროს, —
კონტრაბანდის გარდა იქ
ჩვენ ვიშოვით საქმაროს.

პუდრს და დუხებს ბევრს „იშასვქნით“;
ლორიგანსა და კოტისას,
კოსტუმებს ჩავიცვამთ
ცისფერ კოვერკოტისას.

კონტრაბანდო! შენს მომგოს
დაუდგება თვალები,
შენგნით, რამდენ ცოლებმა,
ქმრებს დაადვა ვალები!

ბარიშნებს ხომ თავისტკივათ
მუდამ შენზე ფიქრებით,
იმათი ზრუნვის საგანი,
შენ ხარ და შენ იქნები!

დონ-კიხოტი.

თეთრი კბილი—შავი გული

პოლონეთის მთავრობა ჩვენს მიმართ ორპირულ პოლიტიკას აწარმოებს: თითქოს ცდილობს კეთილგანწყობილებაში იყოს ჩვენთან,—მაგრამ სინამდვილე საწინააღმდეგოს გვიჩვენებს.

(გაზეთებიდან).

პანი:—მშვენიერო რად არ გჯერა, რომ მაქვს შენი სიყვარული?

წით. არმ.:—ჰო, კი მაგრამ რად გჭირიათ დანა რომ გაქვთ დაფარული?.

ამაღლება

ვის არ სურს ლექსის დაწერა
მკითხველის გასახარადა.
ზოგს ეგუება სატირა
და ზოგიერთს კი შარადა.
ზოგს პოეზია, ზოგს პროზა,
რაც ხდება მთა და ბარადა,
ზოგს კბენა, ხვრელში შეძრომა
ცოდვების დასათვარადა.
სიცრუეს მოკლე ფეხი აქვს,
ყველას სდევს კარის კარადა,
ცოდვა მალული ერთ დროში
გადმოხეთქს ნიაღვარადა
მართალიც რომ სთქვა შენს სიტ-
ყვებს
ხალხი შეხვდება მწუნარადა...
კაცი ასეთ როლს ასრულებს,
მეგრელიშვილი გვარადა.
ერთობ ცუღლუტი ვინმეა
თუმც დადის დინჯად შარადა,
ცხვირი მოსტეხეს „ვაგონში“,
სცდილობდა გასაპარადა.
ნუ თუ გაუძლებს სინდისი
ის სხვებზე იყოს მწყრალადა,
და სოფლის ერთგულ მუშაკებს
იხსენიებდეს მყრალადა!?
მისგან შეხანხლილ სიცრუეს
არავინ აგდებს არადა.
ცოდვაა იგი სოფელი,
თუ ასეთი ჰყავს ჯარადა.

ფაქიზო.

ჩოხატაური

„ქიანქველას ფეხს არ ადგამს“,
ასე ფიქრობ, როცა ნახავ;
თავაზიან, მადლით სავსეს,
კაცი ქრისტეთ გამოსაწვდს
თანაც „სოციალისტია“...
თანაც „უდგას“ გლეხებს გვერდში;
მორჩილია რაშიც გინდა
ყველასთან და ყველაფერში;
მისთვის განურჩეველია:
მტერი იყოს, გინდ მოყვარე.
თავის ქნევით უდასტურებს,
დე, რამდენიც უთხრან მწარე!
მარა თურმე ასე იცის.

ვინც ფლიდია გულით-სულით,
ნაღველს გასმევს... ვერც კი იგრძნობ
თვალთმაქცური სიყვარულით...
ეს „ყმაწვილი“ ასეთია,
გაიძვერა — ქორიკანა,
თურმე როცა გეფერება,—
დასაკლავად მოაქვს დანა!...
დაუგრძელდა კუდი ისე,
რომ აღარ-სთვლის არავის-ჩირადა!...
(ალბათ მით, რომ ას ქანქარზე
მეტს ღებულობს თვიურ ქირად)...
ეჰ! ვინ იცის, ჩვენი „ეპო“
რამდენ ასეთს... სად ინახავს?...
ეს წერილიც მას საჩუქრათ,
ვინც თვის ცხვირს შიგ დაინახავს!!!..

წაველა.

ს ა მ ე ბ ა

გურია

ტარტაროზ, შენი ჭირიმე,
ჭირიმე ლამაზ რქებისა,
ვფიცავ, რომ მინდა შეგაქო,
რადგან ღირსი ხარ ქებისა.
სიმართლე გიყვარს ყველასგან.
და გძულს ჭირივით ტყუილიო:
ერთსა რამეს გთხოვ, ტარტაროზ,
და ნუ მოგივა გულიო.
უნდა ესტუმრო სამებას,
მოინახულო ყველაო:
გლეხები გელოდებიან,
რადგან მათ უნდა შველაო.
მათ სურთ შენ რქებზე აეგოს;
კაცები ფულის ჭამია;
მე მოგახსენებ სახელ-გვარს
და ნუ დამძრახავ, ძამია!
არ დაივიწყო ის ვაჟი,
ჯერ ეს მაქვს სათხოვარია, —
დათიკო ჰქვია სახელად
და ვაჩეიშვილი გვარია.
დათიკომ ფული შეყლაპა
რამოდენიმე კაცისა,—
გაზეთებს გამოგიწერო,
მაგრამ აივსო მან ქისა.

—:—

შველა გვჭირია, ტარტაროზ,
ჩამოდი სამებაშია;
ნახავ, რომ უგაზეთობით
ჩვენ ვართ დიდ წამებაშია.

„ნიშადური“.

გამოცანა

(ასკანისათვის).

სხვისი შრომით ისარგებლა —
ჩაიჯიბა ბევრი ფული;
სახლებიც კი გადგა განში,
არ გაუძლა ამით გული.
გინებაში და ლანძღვაში
მას ხომ ვერვინ „გაათორებს“.
ხან კირილეს აწიოკებს,
ხან ოლომფრეს უკლავს ღორებს.
გლეხებს გული გაუწყალა,
აღარ მისცა გასაქანი;
გზებზე ხვდება, უყვარს ჩხუბი,
უშნოთ ბრაქვა და ქაქანი.
ხშირათ ასეც ბაქა-ბუქობს:
„არ გეგონოთ მე ზოგ-ზოგი“.
რაღა ბევრი შეგაწუხოთ,
ღორების ყავს იმას ჯოგი.
გაიძვერულ მოქნილობით
მოიტანა დღემდე თავი,
აწ კი სხვას ნუ დააბრალებს,
თუ გააძვრეს კუდზე ტყავი.

პომპოლიკო.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კონსერვატორიის წინ

— წადი კაცო! აქ გიჟების სახლი ყოფილა, არ გესმის როგორ უცნაურად ჰყვირიან?!

შ ა რ ა დ ე ბ ი

1

ხომ შეამჩნიე მკითხველო,
ჩვენში ბოლოს და ბოლოსა,
სულყველა გაპროფესორდა—
ვექილი მღერის სოლოსა;
  პროვიზორს ცხვირები მიუდის,
ჩოხა ჩაუცვამს გოგოსა,
ჩემი შარადაც მიიღეთ
დავსწერ თუ იმას როგორსაც.
  პირველი სიტყვის მონახვა
არავის გაუჭირდება
სოფლად ტალახით ნაქები.
ქალაქად განიერდება;
ამ საგნის ოთხი ასოდან
პირველი ორი გვჭირდება
და ორი თვითონ დაგვტოვებს,
ვიცი არ აგვიხირდება.
  ეხლა ცხოველი მოვნახოთ
მსუნაგი ერთობ პატარა,
კატა რომ გადაეკიდა,
აწვალა, არ გაახარა.
წინ ორი ასო გვჭირდება,
სხვა კი ზედმეტი ბარგია.
სწორედ ის დავინარჩუნოთ,
რაც რომ შარადას არგია.
წამოვიშველოთ ერთი თვე
იით და ვარდით ცნობილი,
პირველ რიცხვს მოშა უშვენებს
საომრად გამოწყობილი.
სამი ანბანი ბოლოდან
ამ რვისა ჩავიბაროთა
და ვფიქრობ საქმე შარადის
მოვაწყოთ, მოვაგვაროთა;
შეკრება ჩამონაჭრების
თანმიმდევრობით გვჭირია,
რომ დავინახოთ ქალაქი
ანაკვნეს-ანატირია;
დედას ცრემლები ჩამოსდის,
შვილს ველარ უმღერს ნანასა,
შვილი უმწეოდ დასტირის
ცეცხლში დახრუკულ მამასა.
ხელის გაწვდენა ძმურადა
ყველა ჩვენგანის ვალია,—
რომ კვლავ აშენდეს ქალაქი,
არ აჩნდეს ცეცხლის კვალია.

სიმონ-ალა.

2

შარადას არა სჭირდება:
შორს წასვლა, დიდი მანძილი:
ძიების საგანს შეადგენს
ჩვენი სხეულის ნაწილი.
ოცია რიცხვით სულყველა
ხელფეხზე გამწკრივებული;
ზოგი გრძელია, ზოგი კი
მოკლე და ჩასქელებული.
უმისოდ კაცი არ ვარგა
ცხოვრება გასაჭირია!
  მის მხოლობითი სახელი
შარადისათვის გვჭირია;
ოთხი ასოდან შემდგარსა
მივიღებთ მოკლე სიტყვასა;
ჩამოვჭრათ ბოლო ანბანი
ნუ ვერიდებით რისხვასა!
მოვნახოთ ქორონიკონი
ექვსისა გამომხატველი,
პირველ-მეორე ანბანებში
შუაში ჩავსვათ, ვით მცველი,
აწ ბოსტნეული მოვნახოთ,
რომელ იზრდების გრძელია;
დამწიფებამდის ის მუდამ
მეტის-მეტ გემრიელია.
ხუთ ანბანიანი სახელი
საცნობათ არის ადვილი;
მეოთხე ანბანს საჩქაროდ
მივცეთ მეორე ადგილი.
აწ საჭიროა ლითონი
ქვაბების გამთეთრებელი;
ოთხი ასოდან შემდგარი
  კავშირათ სახმარებელი
ჩვენ გვინდა მხოლოდ იმისი,
წინიდან ორი ანბანი,
რომ მოვათავოთ შარადა,
მით შევისრულოთ ზრახვანი
გამოვა სიტყვა, რომლისა
დღეს კამპანია ტარდება,
ზევრს არად ეპიტნავება:
ტლინკებს ყრის, ერთობ ჯავრ-
დება!
მაგრამ ჩვენ სხვას ნუ მივხედავთ,
ვამხილოთ ჩვენია თავია,
ნურვის ჰგონია, ვითომც თვით,
იყოს აბრამის კრავია.
სულყველასა აქვს ცოდვები,
პატარაა, თუ დიდია,
ეს კამპანია გახსოვდეთ.
რომ ჩვენი წინსვლის ხიდია.

გოგია.

ჯოჯოხეთის კუთხე

მიქაძის კუჭი

ერთხელ კიდევ ზედმეტად გამართლდა ლევარსი როხროხაძის თქმულება; **„კუჭი რომ არ იყოს, მაშინ ადამიანები უფრო პატიოსნები იქნებოდენ, რადგან აღარ იქნებოდა საჭირო ჭამა, რომლისთვისაც ადამიანი მუდამ ბრძოლაშია. ხოლო თუ ჭამა არ იქნებოდა, მაშინ ყველა გამდიდრდებოდა, რადგან გაყიდდენ პურსა და სხვა სურსათ-სანოვაგეს, რომელშიაც ფულს აიღებდენ“-ო.**

ამაში, რა თქმა უნდა ეჭვი არავის არ შესდის და ყველა ეთანხმება ლევარსის.

ისიც ყველამ იცის, რომ წმ. იონა, როცა ზღვის პირად ბანაობდა, უცბად ვეშაპმა გადაყლაპა და რამდენიმე (მგონი სამი) დღის განმავლობაში ვეშაპის მუცელში, კუჭში იჯდა არხეინად. შემდეგ ის ისევ გამოვიდა ზეზე ვეშაპის კუჭიდან (ხოლო არ ვიცით საიდან გამოვიდა, პირიდან თუ სხვა ალაგიდან).

აი ასეთი ამბავი მოხდა ამას წინედ ბიბლიურ ხანაში... და რატომ არის გაკვირვებული **„შალვა შაველა“**, როცა სოფ. კასპის (გორის მაზრა) კოოპერატივის ნოქარმა პეტა მიქაძემ.

სჭამა ექვსასი მანეთი, —
მით გამოიძღო კუჭია.
ამ ფულის უკან მიღების
ცდა და იმედი ფუჭია.
ტარტაროზ, ეხლა შენ იცი,
მვეცი ასეთი პატივი:
—კუჭი გაუპე, რომ ნახო
შიგ ჩვენი კოპერატივი...

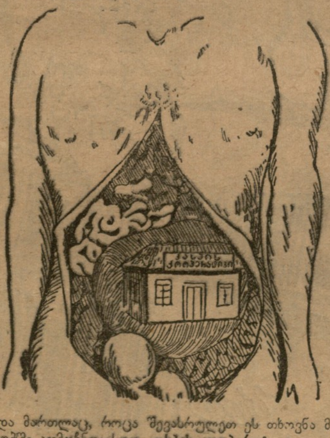

და მართლაც, როცა შევასრულეთ ეს თხოვნა მიქაძის კუჭში აღმოჩნდა სოფ. **კასპის კოოპერატივი.**

— როდის გადაყლაპეთ ეს კოოპერატივი? — შევეკითხეთ მიქაძეს, რომელმაც თამამად გვიპასუხა:

— ხუთმეტი დღე იქნებოდა მის გახსნიდან გასული, რომ უცბად გადამცდა კუჭში ექვსასი მანეთი, რომელსაც თან გადაჰყვა მთელი კოოპერატივი. მართალი უნდა გითხრათ, რომ მე, როგორც ვაჭრის შვილი, ადვილად მოვინელებდი და ამისათვის არც მინდოდა ყურადღების მიქცევა, მაგრამ სოფლელებმა არ მომასვენეს.

— აუცილებელია თქვენი მოთავსება სპეციალურ სამკურნალოში (ე. წ. გამსახლში), სადაც ადვილად არჩენენ თქვენისთანებს! ჩვენ მივწერთ ადგილობრივ ხელისუფლებას, რომ ჩვენი განკარგულება მალე მოიყვანონ სისრულეში.

კუ-დეპეშა

სადგურ თელავიდან ქალაქ თელავამდე სამი ვერსიავსთქვათ — თქვენ მოგიხდათ დეპეშის გაგზავნა სადგურ თელავიდან ქალაქ თელავში (ან პირიქით).

თქვენს დეპეშას ჯერ გადასცემენ გურჯაანს, აქედან თბილისს, ხომ თბილისიდან ქალაქ თელავს.

როცა ამის შესახებ „ფეშანგი კროჭი“ შეეკითხა ფოსტის მესვეურთ, ამ უკანასკნელებმა ასეთი პასუხი მისცეს:

— ხომ გაგიგონიათ: „შორი გზა მოიარე და შინ მშვიდობით მიდიო“.

რას ერჩით, მართლაც, რომ ანდაზა ასე ამბობს.

ცნობათა მიღება

ნალს. კი მივიღეთ თქვენი ლექსი:

...და ამიტომ, ტარტაროზო,
თუ გიყვარდეს შენი თავი,
დაიჭირე, სცემე მაგრად
და გააძვრე ზურგზე ტყავი.

კი გავაძრობდით, მაგრამ რაში უნდა გამოგვადგეს მისი ტყავი?! (ტყავი კი არა, მისი თავი არ ყოფილა არაფერში გამოსადეგი და ტყავი რა ოხრობად გვინდა!).

ა. ეს. არ გამოგვადგა. მოგვაწოდეთ ადგილობრივ ცხოვრებიდან.

ხოდ. კავთელს. ჯერჯერობით მხოლოდ ეს ოთხი სტრიქონი გამოგვადგა დასაბეჭდათ:

ხუმარა მთვარე ამოდის ცაზე,
ამთქნარებს მიწა ეთერის ხმაზე.
ქოთანმა ჩამჩა დაიკრა ძირზე,
შენ გენაცვალა კომბოსტო ცხვირზე.

ორ მოწაფეს (დარჩელის თემი. ზუგდიდის მაზრა). რაღა ორი კაცი უნდოდა ასეთ ცუდი წერილის დაწერას?! ერთსაც თამამად შეეძლოთ.

გურიანთელ ხუცესს. ხომ გაგიგონიათ: „ქურდის ქურდი არ წაწყდებაო“. ასე რომ ტყუილად სწყევლით თქვენი შარვლის ქურდს: თუ გსურთ კონკურსში მონაწილეობის მიღება, გამოგვიგზავნეთ თქვენი ფოტოგრაფიული სურათი.

არჟულს. თვითონ თქვენ ამბობთ:

— დავსწერე, მარა რა დავსწერე, არც მე ვიციო.

ვერც ჩვენ ვერაფერი გაუგეთ ამ წერილს და გამოსარკვევად გოდორში გადავგზავნეთ.

დიპლიპიტოს. ჩვენც გეთანხმებით თქვენს შედარებაში, რომ „ტარტაროზი“-ს „უფსკერო გოდორი“ თქვენ შეადარეთ კრემატორიუმს, რომელიც წვავს და ფერფლად აქცევს მკვდარს. (ალბად ეს საკუთარ გამოცდილებიდან იცით!).

ელექტრონული ბიბლიოთეკა

ფიქრები მოხსენების დროს

პოლიგრაფტრესტის მე-5-ე სტამბა, კამოს ქ. № 28